

การปฏิวัติการศึกษาภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย

ผอ. ฝ่าย พันธุก

ทำไมคนไทยต้องเรียนภาษาอังกฤษ

ประเทศไทยประเทศหนึ่งจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังไม่ได้ ต้องมีการติดต่อกับ สัมพันธ์ไมตรีเพื่อช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการเทคโนโลยี และความรู้แขนงต่างๆ และเพื่อแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ทวีโลกยอมรับนับถือภาษาอังกฤษเป็น ภาษาสากลภาษาหนึ่งและจะเป็นภาษาที่หลายประเทศจะต้องเรียนรู้ เมื่อคนไทยต้องการติดต่อกับ ต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษ

อีกแง่หนึ่งของการเรียนภาษาอังกฤษ

เป็นที่เข้าใจกันตามปกติธรรมดาว่า เราศึกษาภาษาของชาติใดก็เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าของชาตินั้น แต่ในอีกแง่หนึ่งนั้น เราเรียนภาษาของชาวต่างชาติเพื่ออาศัย ภาษาของเขาเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่วัฒนธรรมของเราเองก็ได้ ซึ่งในแง่กลับไม่เป็นที่ สรรของคนทั่วไปนัก เราควรจะได้คิดว่าเราน่าจะขอยืมภาษาอังกฤษมาใช้เพื่อแสดงออกซึ่ง ทักษะคติ ความคิด ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเป็นอยู่ของเราให้ต่างชาติได้เข้าใจ และ เกิดความเคารพเกรงใจในความเป็นไทยของเราบ้าง ถ้าหากคนไทยได้คิดเช่นนี้ วัฒนธรรม ตะวันตกคงจะไม่ทะลักเข้ามาสู่บ้านเมืองไทยของเรา

การเรียนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสภาพของไทย

ก่อนอื่นเราต้องเข้าใจเสียก่อนว่า ภาษาต่างประเทศและภาษาที่สองนั้นแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยไม่เคยเป็นเมืองขึ้นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ คนไทยจึงเรียนภาษาอังกฤษ

เป็นภาษาต่างประเทศ ไม่เหมือนประเทศหลายประเทศในเอเชียซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพราะเขาเคยเป็นเมืองขึ้นประเทศมหาอำนาจที่ใช้ภาษาอังกฤษเขาจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องน่าอับอายเลยที่คนไทยไม่เก่งภาษาอังกฤษเท่ากับเพื่อนบ้านชาวมาเลเซีย ไม่เก่งภาษาฝรั่งเศสเท่าเพื่อนบ้านชาวลาว

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในเมืองไทยเป็นเรื่องที่ทำกันอย่างไม่จริงจังและจริงจัง คือ ทำตามประเพณีกันเท่านั้นว่าควรเป็นวิชาในหลักสูตร ที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ เราไม่อาจสอนนักเรียนให้พูดภาษาอังกฤษได้โดยการสอนพูดเพียงหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ในห้องเรียนที่มีนักเรียนเกือบ ๓๐ คน นักเรียนบางคนอาจไม่มีโอกาสพูดอังกฤษแม้แต่คำเดียวด้วยซ้ำ เมื่อออกจากห้องเรียนไปแล้วก็ไม่มีโอกาสจะพูดภาษาอังกฤษกับใครเลยอีกด้วย เพราะคนที่เขาพบบนถนน ในร้านค้า และในบ้านพูดไทยกันหมด ดังนั้น การสอนพูดอังกฤษในชั้นเรียนปกติจึงเป็นปัญหาที่สมควรจะมีการทบทวนใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนพูดในชั้นปีที่ ๑ เพียงปีเดียว เป็นการสอนที่สูญเปล่า

ส่วนเนื้อหาที่ควรใส่ไว้ในบทเรียนนั้น ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไทยอยู่ด้วยอย่างน้อยครั้งหนึ่ง เช่น การละเล่นพื้นบ้านประเภท ว้าว อาหารไทย เช่น ข้าวแช่ ขนมหันเป็นต้น แทนที่จะสอนเฉพาะเรื่องมวยปล้ำ เบสบอลล์ หรือบิซซ๋า นักเรียนจะได้มีโอกาสคุยให้ชาวต่างประเทศฟังได้ว่า บ้านเมืองเรามีอะไรที่เขาควรจะสนใจไปชมดูหรือชิมรสหรืออย่างน้อยก็มีโอกาสได้ส่งสอนให้ชาวต่างชาติรู้จักธรรมเนียมไทยได้

ความต้องการของผู้เรียนภาษาอังกฤษ

แน่นอนที่สุด เราเรียนภาษาอังกฤษเพื่อสามารถอ่านรู้เรื่อง เขียนได้ ฟังออก และพูดได้ ความสามารถทั้งสี่ด้านนี้อาจจะเด่นและด้อยกว่ากัน ไม่จำเป็นเลยที่คนไทยจะต้องเก่งทั้งสี่ด้าน บางคนอาจจะอ่านนวนิยายภาษาอังกฤษ คุณภาพยนตร์ และเป็คิวิตยู้ฟ่งภาคภาษาอังกฤษ แต่เขาอาจจะพูดภาษาอังกฤษไม่ได้คล่องก็ได้ ทั้งนี้เพราะการพูดจำเป็นต้องมีคู่สนทนา เมื่อเขาอยู่ในเมืองไทยเขาจะไปพูดฝรั่งกับใครถ้าไม่ได้ทำงานกับฝรั่งและถ้าเขาไม่ต้องใช้ภาษาฝรั่งในชีวิตสังคมหรือชีวิตการงานของเขา ภาษาอังกฤษก็ไม่มีควมจำเป็นสำหรับเขา

เราควรพูดกันอย่างจริงจังและจริงจังในปัญหาที่ว่า ทำไมการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยจึงไม่ได้ผล ทำไมผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยนั้นมีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นศูนย์* ถ้าเรามองปัญหาเหล่านี้อย่างจริงจังแล้ว ก็พบว่า ในระดับมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สนใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษเลย เขาสนใจแต่วิชาที่เขาจะใช้ประกอบอาชีพของเขาเท่านั้น ถ้าถึงเวลาที่เขาจำเป็นต้องอาศัยความรู้ทางภาษาอังกฤษ เขาก็จะชวนชวหาที่เรียนเอง

เวลานี้ เรามีความจริงจังต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหรือเปล่า หมายความว่า เราจัดการเรียนการสอนไปตามธรรมเนียมหรือไม่ ถึงเวลาหรือยังที่ควรจะทบทวนนโยบายการสอนภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยเสียใหม่ โดยสอนให้เฉพาะแก่ผู้ที่ต้องการเท่านั้น ไม่จำเป็นเลยที่จะบังคับให้นักศึกษาทุกคนเรียนภาษาอังกฤษ สิ่งที่เราทำได้คือการวัดระดับการทดสอบอย่างเป็นขั้นตอน โดยกำหนดระดับและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ผู้ผ่านการทดสอบระดับใดจะได้รับเครดิตตามระดับนั้น โดยผู้เรียนไม่ต้องเข้าห้องเรียน จะใช้ตำราเล่มไหนก็สุดแต่ความพอใจของเขา มหาวิทยาลัยอาจจะบรูรายชื่อตำราที่มีประโยชน์ต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้เขาทราบ ถ้าเขาต้องการเครดิตวิชาภาษาอังกฤษ เขาจะต้องสอบผ่านข้อทดสอบมาตรฐานของมหาวิทยาลัย

ดังนั้น ถ้าเราเข้าใจได้ว่า การเรียนรูมิใช่จะมีขึ้นได้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น เราก็จะเห็นภาพของการเรียนไม่จำกัดเฉพาะแต่ภาพภายในห้องเรียน เราจะได้ผู้ *เรียนเพื่อรู้* มิใช่เพื่อสอบผ่านให้ได้ปริญญาเท่านั้น คนที่ไม่ต้องการรู้ก็ไม่ต้องมาเรียน ผู้สอนก็ได้สอนผู้ที่ต้องการเรียน ไม่ต้องกังวลกับประเพณีของห้องเรียนอีก คือ ไม่ต้องกังวลกับความพยายามที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียน หรือคิดแต่ว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้เขาอยากเรียน

การเรียนภาษาจะให้ได้ผลดีนั้น จะต้องทำกันอย่างจริงจัง คือ จะต้องเรียนแบบเข้มหรือแบบเร่งรัด ดังที่ ศาสตราจารย์ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ เขียนไว้ว่าIt is the writer's wishful thinking that a significant change take place – a move to offer

* Prapart Brudhiprabha, The Teaching of English in Thailand : A Negative Look, *Bulletin of the English Language Center*, Vol. II, No. 1, March 1972.

students intensive learning that ensures skill consolidation * เมื่อผู้เรียนเต็มใจเรียน และมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษทั้งวันตลอดเวลาการเรียน ๒-๓ เดือน ผลการเรียนก็จะออกมาดี ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพสมดังเป้าหมายของมหาวิทยาลัยด้วย

ผลที่ได้ไม่เพียงเฉพาะเรื่องการเรียนการสอนโดยหลักการเท่านั้น แต่รวมถึงการประหยัดงบประมาณแผ่นดินของชาติอย่างมหาศาล รัฐไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัยเรื่องการสอน *สูญเปล่า* ให้แก่ผู้ไม่เต็มใจเรียน อีกประการหนึ่ง รัฐจะได้ทรัพยากรคนที่มีประสิทธิภาพในด้านการใช้ภาษาอังกฤษอีกด้วย

บทสรุป

ผู้เขียนขอเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัย ดังนี้ คือ

๑. ให้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเป็นวิชาเลือก
๒. จัดหลักสูตรในรูปแบบการสอนแบบเข้มข้น (Intensive Course)
๓. เปิดหลักสูตรในลักษณะ package มีระดับความง่ายยาก ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหลักสูตรที่เปิดสอนได้ตามความต้องการและความสามารถของตน เช่น

English for Academic Purposes Course (Study Skills)

Writing Academic English Course

Freshen Up Course

Report Writing Course

Business Writing Course

Reading for Information Course

Seminar Strategies Course

Listening Comprehension Course

Remedial English Course

Spoken English for Social Purposes Course

* M.L. Boonlua Debyasuvarn, The Teaching of English in Thailand, during the Past Thirty Years, A Paper presented at the First Annual Convention of Thai/ TESOL, Thursday, April 9, 1981. AUA Language Center Bangkok.

Translation Course

เป็นต้น

- บ้าง
4. ผู้สำเร็จแต่ละหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งจะระบุว่าวิชาที่ศึกษาคืออะไร
 5. จัดสอบเทียบความรู้ภาษาอังกฤษระดับต่างๆ ให้แก่ผู้ต้องการหนังสือรับรองความรู้ภาษาอังกฤษ

บทส่งท้าย

ต่อไปนี้เป็น ตัวอย่างหลักสูตรที่ขอเสนอแนะ

ตัวอย่างหลักสูตรที่เสนอแนะ

หลักสูตร English for Academic Purposes (Study Skills)

1. Using a Dictionary

ฝึกผู้เรียนให้รู้จักและใช้พจนานุกรมเป็น

2. Reading Comprehension & Note-Making

- 2.1 ผู้เรียนจะได้รับการสอนเรื่องการทำโน้ต และเรียนการอ่านเอาเรื่อง (Reading for Information)
- 2.2 ผู้เรียนฝึกอ่านตำราที่ต้องเรียนจริงๆ สำหรับวิชาชีพของตน และฝึกทำโน้ตในขณะเดียวกัน

3. Writing Academic English

- 3.1 ศึกษาการเขียนระดับพื้นฐาน (Fundamentals) คือการเขียนที่ถูกต้องในเชิงภาษา (Accuracy) ซึ่งประกอบด้วย การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน ศัพท์ ไวยากรณ์ และการลำดับเรื่องราว ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างของประโยคและความกลมกลืนของประโยค (Structure and Cohesion)
- 3.2 เรียนรู้หน้าที่ของภาษา (Functions) ซึ่งประกอบด้วย การอธิบาย (Explanation) การจำแนกประเภท (Classification) การบอกรูปร่างลักษณะ (Description) การให้ข้อวินิจฉัย (Inference) การสรุป (Conclusion) เป็นต้น

ถ้าหากผู้เรียนมีผู้สอนเป็นชาวต่างประเทศ จำเป็นต้องฝึกฝนเพิ่มขึ้นอีก 3 วิชา คือ

4. Listening Comprehension and Note-Taking

- 4.1 ผู้เรียนจะได้รับการสอนเรื่องการจดโน้ต และการเรียนการฟังในห้องปฏิบัติการ การทางภาษา
- 4.2 ผู้เรียนฝึกฟังการบรรยายหรือฟังเรื่องจากเทป ซึ่งจะมีความง่ายยากเป็นลำดับ ๆ ไป ผู้เรียนจะฝึกจดโน้ตในขณะเดียวกัน

5. Seminar Strategies

- 5.1 ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาสำหรับการสัมมนา ซึ่งประกอบด้วยคำถามเพื่อความกระจ่าง (Asking for Clarification) การแสดงความเห็นด้วย (Agreeing) การแสดงความไม่เห็นด้วย (Disagreeing) เป็นต้น
- 5.2 ผู้สอนบรรยายเรื่องที่น่าสนใจ หลังจากนั้นเปิดการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น
- 5.3 ฝึกผู้เรียนเรื่องการประชุมระดับชาติ และระหว่างชาติ โดยกำหนดให้ผู้เรียนแสดงบทบาทต่างๆ เช่น ผู้แทนจากหน่วยงาน ผู้แทนรัฐบาล ฝึกให้ผู้เรียนรู้การตั้งคำถามที่ชัดเจนเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องภาษาที่ไม่ต้องใช้คำพูด (non-verbal language)

ในชั้นเรียนวิชา Seminar นี้ อาจใช้ผู้สอนสองคนเพื่อทำหน้าที่พี่เลี้ยงผู้เรียน ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนมากในช่วง Seminar Follow-up

6. Answering Examination Papers

ผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้คุ้นเคยกับลักษณะการตั้งคำถามแบบต่างๆ ซึ่งแต่ละแบบต้องการคำตอบแบบต่างๆ กัน ข้อสอบซึ่งนำมาให้ฝึกทำนั้นจะเป็นข้อสอบจริงๆ ที่เคยออกมาแล้ว โดยขอความร่วมมือจากผู้สอนวิชานั้นจริงๆ ทั้งนี้ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ว่าคำถามชนิดใดต้องตอบแบบใดจึงจะตรงประเด็น และในทางกลับกันจะเป็นการช่วยให้เจ้าของวิชานั้นเพิ่มความระมัดระวังเกี่ยวกับการตั้งคำถามให้เหมาะสมด้วย

หนังสืออ้างอิง

1. Heaton, J.B. *Studying in English, A Practical Approach to Study Skills in English as a Second Language*, Longman, 1975.
2. James, Jordan and Matthews, *Listening Comprehension and Note-Taking Course*, Collins, 1979.
3. Jordan, R.R. *Academic Writing Course*, Collins, 1980.
4. Oreto, Philip D. "English Teaching : Some Humanistic Goals and a Personal Creds" *Goal Making for English Teaching*, The National Council of Teachers of English, 1973.
5. Peterson, Jenny "The Thai Student : A Modern Sisyphus" *Bulletin of the English Language Centre*, Vol. 1, No. 3, October 1971.
6. Wallace, Michael J., *Study Skills in English*, Cambridge University Press, 1980.
7. Whitehead, Frank. "Why Teach English?" *Directions in the Teaching of English*, Cambridge University Press, 1969.
8. Yorkey, Richard C. *Study Skills for Students of English as a Second Language*, Mc-Graw Hill, Inc., 1970